Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

K. Mad. Indies. – Generale

Geoctroyeerde Nederlandsche
Oostindische Compagnie.

8179. aa 68.

Digitized by Google

KORTE ANTWOORT,

Tegens 'T

Manifest ende Remonstrantie,

Overgelevert door d'Portugesche Natie, en Inwoonderen van *Pharnambuco*, wegens 't aen-nemen der Wapenen tegens de West-Indische Compagnie.

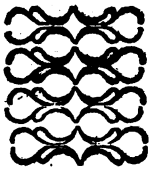

Joannes Cap. 13. vers 11.

Want hy wist wie hem verraden soude, daeromme seyde hy, ghy zijt niet alle reyn.

Gedruckt int Iaer ons Heeren, 1647.

Digitized by Google

Digitized by Google

Vermits eenige dagen verleden/ seecker Libel uytgegeven ende int openbaer aen den dach gebracht is / by d Inwoonderen der Portugesche Natie in Pharnambuco, als intitulerende 't selve mette woorden: Manifest ende verantwoordinge, wegens 't aen-nemen der Wapenen tegens de West-Indische Compagnie, **ende oock noch dat meerder is / met seecker advys seggen/**

't Heeft schijn van quaet,
Maer niet de daet.

SOo ist dan suler dat by dese korte Dictatie genoechsaem sal konnen blijcken/ dat haer-lupden voorstaende titule ende wercken niet anders moet verstaen worden dan/

Ghenegen tot de daet,
't Geen haer nu is misluckt:
't Leetwesen van het quaet,
Hun gantschelijck niet bedruckt.

Uyt welcke redenen immers blijckt/ als mede by 't gene hier naer volkomentlijck sal werden verthoont / dat die vande Portugesche natie in Pharnambuco haer behelpende zijn mette actie ende middelen der Hypocrijten verthoonende.

In schijn der Heylicheyt,
Dubbele gheveynsdicheyt.

Als soeckende soodanich met hare gheyractiseerde/ jae belachelijcke acten/ ende voort merendeel onwaerachtige blanditien d'gemeene Lupden ende goede Patriotten onses lieven Vaderlandts eene Schavodt-doeck voor d'oogen te hangen/ ende onder schijn van dien vele t'haer-waerts te locken / soo met daden in effecte / als hartelijcke genegentheden/ dat nochtans Godt Almachtich die een kenner is aller herten/ eñ een rechtveerdich

 Rechter/

Digitized by Google

Rechter/tot noch toe niet heeft geleden/ende d'Bewinthebberen der West-Indische Compagnie als Hoof den ende Regeerders der selver haere reeht-veerdige Conqueste/voor sulcken kancker behoet ende bewaert.

Wat aengaet hen-lieden in den Jare 1630. ten tijde d'Bewinthebberen der West-Indische Compagnie de Stadt Olinda ende korteliycken daer aen d' Capitania van Pariba veroverden/ seer deuchdelicke conditijen zijn gepresenteert ende weder-zijts oock aen-gegaen/ als breeder by 't accoort daer van zijnde kan werden gesien: Maer is in tegen-deel ghebleecken dat sy-luyden die men met recht mach noemen Rebellen / d'eerste zijn gheweest die haer met ontrou ende valsche acten hebben behulpen / ende 't voornoemde Contract verbroocken / waer door eenige van d'onse / jae de Forten selfs niet verseeckert zijn geweest / van verraden en vermoort te worden.

Ende dat sy seggen gheconditioneert is gheweest dat men haer geen swaerder lasten noch Tollen soude op-leggen/dan sy-lieden voor date by Coninck tijden gewoon waren te geven/de contrarie actie van dien blijckt uyt 't voorgaende / sy-lieden van sulck (alhoewel tegens haren eedt) selfs oorsaecke zijn gheweest/ wanr op hun niet te vertrouwen was/derhalven d'Bewinthebberen genoot saeckt warẽ d Steden ende Forten met swaerder Guarnisoen te versien/ gelijck sulck wel is ghebleecken / niet eene van hun allen te vinden was/ sy die nochtans onder onse Sauveguarde saten: Ten tijde de Spaensche Vloot op de Cust quam / ende doenmaels onser natie boesem vol vrese ende bekommernisse van verraet stack / waer van by eenige volkomender vedsuen soude kunnen gegeven worden / die voor mijn tijdt doenmaels aldaer te lande geweest zijn.

Gelijck oock sy-lieden verder komen ende seggen van de gedane bloet-stortinge ende wreet heden sue by onse natie soude gepleecht zijn / dat wert by haer-lieden seer swaerjoos/voor-gestelt: Een peder Christen mensch wert in consideratie ende bedencken ghegeven / hoedanich een persoon te moede is / tegens den genen die hem verradelijcken soeckt om 't leven te brengen/ende dat voornementlijck in actien van Oorloge: maer 't is wel gebleecken hoe barmhertich ende goedertieren sy Rebellen ende verraders met haren aenhangh doenmaels zijn gheweest onder 't beleydt van den Gouverneur Duc d'Barbalhie, ten tijden hy zijnen marsch te Landt-waert naer d'Bay was nemende / ende alles verbrande wat hem voor quam sonder eenige genade aen Christen Zielen te bewijsen. Als tot een seer schoon exemple/, dat nach een van 't kleynste ende geringste is blijcken kan/den moort ende brant by hun gedaen in de Capitania van Goiana, alwaer dese menschen de genade van haer niet mochten bekomen, om doorschoten te worden/ maer mosten alle verbranden / ten welcken tijdt diessem doenmaels uyt een vensteer noch ghappeerde eenen Jan Wynantsz al-

daer

Digitized by Google

daer woonachtich/ ende wijders upt haer Rebellen reyghen Manifest blijcke den overlast van haer-lieden natie onder malcanderen selfs voormaels aen gedaen / ende alsoo haer-lieden onder den anderen begane weerthebben trachten tot lasten vande Nederlantsche Natie te schuyven / die int hondertste ghedeelte den voorgebaenden weghy van hun Rebellen niet hebben gevolcht / veel min naer gespoort. Derhalven in tegendeel oogen-klaerlijcken kan ghesien werden ende by de gheheele werelt wel bekent is / het bloetdorstich hert / ende haren trouloosen handel / achtende des werelts schatten ende rijckdommen meerder ende waerdiger dan de betrachtinghe haerder zielen ende conscientie Salichept / jae soo dat sy-lieden niet outsien hebben onder dien schijn 't eene bloet ende maechschap tegens den anderen opgestaen is/ende getracht om 't leven te brengen/ oock noch veel grouwelicken voor menschen oogen aen te hooren / sy-lieden sulcx in hare presentie ende de daet selfs be-pverende geleden hebben / dat den Vader tegens sijnen Soon / ende den Soon tegen sijnen Vader / met moordadighe lagen zijn ontstaen/ ende geen onderschept hebben gemaecht.

Soo dat sy Rebellen wel mogen te voorschijn komen met hare barmhertichedeen over den genen die sy in haer gheweld bekomen / ende soude de spacie deses veele te klein zijn omme 't gene doenmaels is gepasseert / alhier te particulariseren.

Doch hier upt sietmen nu wel d'oprechtighepdt haer-lieden Rebellen ghemoet in 't betrachten van haeren Godts-dienst/ daer zy so luyde ende hart van schreeuwen/ende nopt eenen ansen natie d'couragie heeft gehadt haer-lieden daer inne hinderlijk te zijn / waer van zy in haere Remonstrantie met groote logenen mentie maken / want zy Rebellen niet alleen aen haer behielden ende door onse Overighepdt hun gecontenteert werde/ de principaelste Reecken in de Stadt Olinda, d' Vergie, Igarassy, goiana Peraiba, Moribeecque, ab Cabo S. Anchonio, Pouchiroua en Serenhaim mitsgaders voorts meest al waer sy waren residerende / maer oock selfs nessens onse Natie tot Schepenen en Rechters over ons werden gestelt/ lietmen nu pet wel iis kleynachtinghe ende disrespect datmen haer waer houdende/ daer sy-lieden immers nessens ons in alles werden erkent/ sonder heldere ofte penninck meerder van lasten ende Collen te betalen dan onse Natie gehoude was te doen/ende ook al is bedrachten staet of niet bewesen soude konnen werden / sy-lieden meerder faveur ende voordeel in 't Negotieren mette Compaignie hebben gehadt/dan wel de Nederlantsche natie/ aldaer te Lande.

Dan gelijckten sy Rebellen haren mondt soo wijt openen over 't quaelijk traeteren in voorijden/ als dat haer-lieden natie gepleecht soude zijn geweest om haren schat te openbaren/sal den goetwilligen Leser in deser materieren gelieven te verstaen / dat sy-lieden sulcx archistelistien hebben verdacht/ ende d'ppringe dienten sommige van den haren heeft aengedaen/ is

gheschiet omme openbaer te werden ende kennisse te bekomen van haere verradische Menees ende trouloose practijcken met welcke sy gheduricgh besich waren.

Maer sullen alleenlick dat nochtans te verwonderen is daer sy-lieden soo conscientieus in 't vergieten van 't bloet ende 't vermoorde der menschen Zielen willen zijn / alhier eenich verhael doen wat genade en barmhertighept sy-lieden in 't begin haerder Rebellie aen de Nederlandtsche als mede d' Brasiliaensche Natien hebben bewesen.

Vermits sy-lieden tot wraeck van voorighe tijden geleden schaden als nu ten rechten soecken te verdedigen/omme haren aenge-erfden naem upt te doen ende vernietigen / want men haer ten rechten verraders ende Rebellen mach noemen / trachten de gemeene luyden alsso wat schoons voor oogen te leggen / in schijn sy-lieden als nu metten onrechtveerdigen Goylock haer pooghen te rechtveerdighen : Maer 't is eerder te geloven sylieden sulex hebben gedaen ende noch doende zijn/ter saecke dat sy als van niet tot pet gekomen zijnde door de goede trouwe ende oprechtighept onser Natie principalijcken d'Bewinthebberen vande Compaignie / die met haer-lieden hebben genegotieert / ende groote capitalen ende middelen gefideert / niet denckende op de trouloosighepdt soo in haren boesem was stekende/gelijck den principalen autheur eenen Joan Sernando Viera, immers maer een onwettigh geboorte/ ende niet eenen stuyver epgen was hebbende/sich als nu soo vele van sijn geleden schade laet verluyden/ daer nochtans alle d'Engerhios ende Landerpen Negros, ende wat dies meerder soude mogen wesen / d'Compaignie ende andere particuliere Cooplupden onser Natie zijn toebehoorende / jae tot d'kleederen zijnes Lichaems inclupsende dat is by hem Viera in sulcker voegen niet alleen/ maer meest alle sijne consoorten ende aenhangers / die nu in plaetse van deuchdelicke betalinge haren even naesten sodanigh beloven/ want niet genoech is dat d'Compaignie ende eenige Cooplieden hare middelen ende uptgecrediteerde capitalen komen te missen ende ontbeeren : maer dat meerder is/ nochalles tot eenige opkoom ende cultivatie bequaem / drepgen ende reede doen verdistrueren ende vernielen / upt 't welcke immers een pegelick mensch in deser werelt wel kan oordeelen/wat redelickhept ende goedertierenthept by hen-lieden die haer soo heylich instellen te vinde is.

Dat oock naulijcx by ondersoeck eene onder hun alleen te vinden sal zijn / die opt de daghen sijnes Levens soodanighen capitael is machtigh geweest/als sylieden ende een peder voor hun particulier/steelsgewyst naer d'Bahia hebben versonden/ soo dat daer upt wel af te meeten is / hoemen haer geschat / d'Collen ende ongelden vergroot / ende afghenomen heeft/ doch 't is meerder als wel blijckelijcken/dat sylieden Rebellen indient haer mogelijck ware geweest / boven sunne liter voorzen aengheroerde trouloose bekomen middelen/ noch wel 't geheele Lant van Brazil tot eens toegiste

souden

Digitized by Google

souden begeert hebben/ 't welcke sy-lieden met aerdighe practijcken ende verradische Meneeg gheresolveert waren by der handt te nemen / doch 't heeft Godt almachtich in sulcker voegen niet behaegt/ende d'Compagnie met die van 't Recif noch te lief gehat/ ontme in sulcken by haer voorgenomen moordt te verhallen.

Dán komen sy Rebellen noch papier bupl maecken met dinghen die bupten hare officien zijn ende gantsch niet touchieren/ wegens 't conquesteren der Landen Angola, S. Thoma, en d'Maronhans als kunnende haer ende haer-lieden Natie eyghen begane quaet niet zwijgen / 't is een yeder meer dan wel bekent / hoedanigh sy-lieden ende hare Natie deselve plaetsen ende lieden met alle verraderye teghens haeren gedanen eedt getracht hebben onder hunne clauwen te krijgen/ als by de Maronhans in den jare 1602. is ghebleecken / ende vervolgens met S. Thome altoos sijn besich gheweest.

Tot dat sy nu eyntelijck wepnich tijts naer dat Graef Mauritius uyt 't Lant vertrocken was/ haer voordeel siende / ende d'Compagnie aldaer wepnich macht van Krijgs volck was hebbende / ghetracht hebben hun meesters van 't Landt te maecken.

Eerstelicken beginnende mettet onthouden van 't gene d'Compaignie ende andere Cooplieden/van hun competerende was.

Daer naer mettet verlaten van hunne woonplaetsen ende by een rottingen van Troupen in posture van Oorloge / tot dat sy-lieden eyntelijcken van tijdt tot tijdt/ met Krijghs-volck ende Officieren uyt de Bahia werden geadsisteert.

Met welcke sy bupten onse kennisse/ eerst eenige verre afgelegen plaetsen hebben belegert en verovert/ 't volck der selver gevanckelicken sendende naer d'Bahia / hun alles afnemende wat sy hadden/ niet tegenstaende datter een accoort gemaeckt was.

Gelijck oock is ghebleecken van hare groote bloetdorstige overdadighept / ten tijde als wanneer Andræ Fidal, Serenham hadde verovert / alhoewel onse arme Brasilianen mede int accoort begrepen waren/soo hebben sy Rebellen niet te min alle de selverontsom 't Fort aen de Palissaden gebonden / ende alsoo doot gewurcht.

Ons Leger onder 't Commando van den Oversten Haus op te Engerhio van Don Anna, Weduwe zaliger Tourlon, aldaer leggende om te refrechieren/is van hun Rebellen gantschelijcken ende t'eenemale geslagen/ alles veroverende ende gevangen nemende datter was/ met welcke sy soo onbarmhertich ende sulcken onmenschelijcke wreethept ende Tyrannie hebben gepleecht/datse niet alleen de selve moeder-naeckt uyt-kleden/ende alsoo by trompen te lantwaert gesenden naer de Bahia : maer oock den genen die door grooten honger ende sonderlinge armoede in onmacht beswreeck/ hebbense datelick door-schoten / ende alsoo tot een aes der wilde

dieren

Digitized by Google

dieren op de wegen laten leggen/ soo dat van alle die Zieken/ dewelcke in eene rebelicke quantiteyt bestonden/ ter nauwer noot 40. à 50. soude te vinden zijn.

De Rebellen mogen wel roemen op hare sincerelicke handelinghe der ghevangen/ als dat sy deselve naer d'Bahia schicken/ het blijckt wel hoe vele van dat geheele Leger in de Bahia zijn gekomen/ maer dat sy seyden/ gelijck oock beter te gelooven is/ onse natie hare ghevangenen/ niet konnen in de Bahia/ maer in de magen der wilde dieren/ soo in de Bosschagie sich onthoudende zijn.

Want sy Rebellen haer niet ontsien/ hebben gheheele Troupen t'sessens van 25. 30. ende meerder personen een half uyr ofte quartier buyten haer Leger te leyden in de bosschen ende aldaer de selve naeckt ontkledende/ de handen op de rugge gebonden/ ende alsoo met koelen bloede vermoort.

Ja oock het groot jammeren ende klagen der ghevangenen tot Godt in den Hemel om vergevinge haerder sonden/ hun Rebellen soo wel heeft behaecht/ dat sy-luyden daer van Comedien ende Ageringen op 't Conneel hebben gebracht/ ende aldaer den bedruckten Hollander die den doodt soo suer voor oogen sach/ afgebeelt.

Immers is het onverdraechlick van haer Rebellen/ alwaer sy seggen van den doodt-slach die Bodery soude ghedaen hebben aen den persoon van den Sergiant Major in Angola.

Ist by aldien sy-lieden Rebellen nu tot sulcken verstant zijn gekomen/ ende in haer ghemoet over-tuycht vinden/ dat sulcks onbehoorlick ghedaen is: Waerom sijn sy-lieden nochtans soo bloet-gierich gheweest in den Persoon van Joan Blaer, Capitein van wegen de Compagnie/ die sy-lieden in den voornoemden slachtende ghevangen kregen/ want doen hy ghekomen was om Serenhaim (neffens andere ghevangen) te passeren/ soo hebben d'Inwoonders aldaer den selven Blaer van 't Paert gheruckt/ seer vuyl ende teelick om 't leven ghebracht/ desselfs Huysvrouwe/ die sy aldaer in verseeckeringe hadden geconstringeert/ om 't doode Lichaem (dat daer op de wege lach) te dansen.

Sy Rebellen schrijven van de weetheydt der Tapuyas, ende noemde de selve mensche eters: maer den goedtwilligher Leser sal dit alles eens ghelieven t'over-wegen/ ende of dusdanige actien ende daden van sleynder ofte gherdiger waerde is/ dan wel de weetheden der voornoemde Tapuyas.

Wien heeft van soudanige weetheyt in deser weerelt meer gehoort/ als by haer noch gheyleecht is aen seethere Matroosen by haer ghevangen bekomen van de Brandt-wacht/ leggende tusschen 't Fort d'Bruyn ende 't Recif, tegens over de passagie in de Zalines, die zy in onser aller aensien 't Hoofd ende Manlickheyt afgesneden hebben/ ende alsoo daer mede voor gelooyen/ latende alsoo den ruyp voor 't ghedierte op den wege leggen.

Hier

Digitized by Google

Hier siet men nu Godt beteert haer Rebellen groote sincerheyt ende barmhertigheydt/daer zy dan noch komen in schijn als heylige Priesters/ hun met soo een Libel vol van smaetheden ende spoorloose argumenten verdedigen/ even als of men alhier te lande niet beter en wist.

Doch wel te rechte mach men haer-lieden in plaetse/ ofte op antwoort van haer advysen/ hun toe-passen/ de twee kleyne advysekens van dit ghescrijfte begrepen.

Nu ghy dan alle die u soo verre vergeten hebt/ghedenckt ende ghelooft datter eenmael sal zijn/ ende wesen eenen dach der Reecheninge/ alwaer wy sullen moeten verschijnen voor een Rechter der Rechtveerdigheydt/ Overste ende onser aller Meester/ den welcken niet ongestraft sal laten blijven/ over soo groote ende overdadige ghepleechde Tyrannie ende onmenschelijcke wreetheydt/ daer ghy-lieden Rebellen noch soo met opset onse Natie gaet vergelijcken by de Tyrannen Tiberius, Nero, Caligula, maer wel perfect sulcx ten onschult/ daer men met alle billicke redenen u. l. te samen wel voor-houden ende verghelijcken mach/ als den curieusen Leser by dit schrijft volkomentlijck wert te verstaen gegeven.'t Is oock gheloffelijck dat die van Portugael/ wegens deser saecke haer als onschuldich ende nergens van wetende/ trachten sullen te houden.

Maer 't is meer als al te openbaer de adsistentie raedt ende daet/ waermede zy de voornoemde Rebellen hebben by-gewoont ende gedient.

Dat immers wel ghebleeckt is uyt 't Ambassaetschap van den Persoon van Andrea Fidal d'Negereiro, komende met arghlistige practijcken in Brasil, ende den Raedt van 't Recif eenighe blauwe bloemen (soo 't spreeck-woort leert) wijs maeckende/ alwaer naer sijn appetijt ende believen matte Portugesen in 't Landt alle complotterijen/ vaste ende bondige acten heeft gemaeckt ende op 't papier ghebracht: Tot sijn adsistentie ende hulpe noch hebbende seecker geestelijck Persoon van die van de Bahia/ die hun Rebellen uyt den naem ende van wegen den Bisschop alwaer/ verseeckerende ende toeseggende was d' zaligheydt hunder zielen/ ende 't Koninckrijck der Hemelen daer door souden verwerven/ oock mede uytstecken beseffert waren/ den Koninck hun lieden in die occasie met macht van volck ende Schepen soude komen adsisteren/ ghelijck 't selve bveder uytte confessien van eenige ge-executeerde persoonen sal konnen blijcken.

Want mede zy Rebellen in den beginne haer-lieder Rebellie/ sulcx noch meerder als ten overvloet te verstaen hebben gegeven/ door seckere Missive aen den Raden van 't Recif gesonden van dato den 8 Julij Anno 1645. alwaer zy seggen in effecte deser woorden: Wy verstaen mede dat U. E. Ed. op onse persoonen en leven als Rebellen, eenich gelt hebben gestelt U. E. Ed. sullen dit soo niet gelieven te nemen, want wy d'eerste sijn die sulcx aen onsen Koninck hebben vertoont, ende dat doen wy met alle gerechtigheyt

 als

als veroorsaecke door u. E: Ed: quaet Gouvernement ende Tyrannie aen ons ghedaen, &c.

Ende naer dat den voornoemden Andræ Fidal 't werck in 't Lant van Brasil naer sijn appetept mette Inwoonderen hadde ghesmeet / ende met bondige acten versien / is hy wederomme naer d'Bahia verrepst / ende van daer naer Portugael: de saecke met die van Portugael / door Inductie van den Vicerop Tellos overleght hebbende / ende de bequaemheyt van't voor-ghenomen dessepn Remonstrerende / alsoo d'Compagnie weynich krijghs-volck doenmaels aldaer te Lande was hebbende / eyndelijcken met seer spoedige repse den voornoemden Fidal wederomme in de Bahia gearriveert / van welcken tijdt af 't werck der Rebellie / sijnen aenvanck nam ende begon te smoocken.

Gelijck oock die van de Bahia met een groot getal krijchs volck ende Officieren in 't Lant gevallen zijn / ende eenige afgeslagen Steden ende Forten belegert ende verovert hebben / ja selfs oock met hun Rebellen des Compaignies Leger geslagen / ende d'Cabo S. Augustijn met verraet en listige practijcken aen hun bekomen.

Tot dat soo hooge quam uyt te blaecken / haer niet ontsien hebben met een Vloot van 32. Schepen / onder de Vlagge van Salvador Coreâ, gewesen Viceroy in Reogenerâ, ende Ieronimo Serano d' Payva Inwoonder vande Bahia / op de Rede van 't Recif ten Ancker te komen / en 's daegs daer aen volgende eenige uyttten haren in Ambassade aen de Raden van 't Recif gesonden / die de selve Raden met listige practijcken de hoet vulden / ende sijn met goede ververschinge wederom naer boort gegaen / onderwijlen die van 't Recif besich zijnde met een Schip uytte Haven te krijgen / tot beter segure ende bewaringe vande Reders / den voornoemden Vicerop Salvador Coreâ sich in sijn gemoet bes waert vindende / geresolveert is Ancker te lichten ende Zepl te maecken tot vervorderinghe sijner repse naer Portugael / gelijck oock geschiet is / den selven met een goet getal der selver schepen gezeylt is om de Noort / latende alsoo dē voornoemden Iero. Serano d' Payva op de Rede met 14 zeylen / die oock des anderen daegs gevolcht is / meynende de Vicerop noch te vinden / maer sulcks niet wesende / ende eenige dagen alsoo verstreecken / eyntelijcken zuydelijck is gezeylt / ende gehavent in sekere Bay genaemt de Tamandare, tegens welcken Godt Almachtich d'Compagnie Victorie heeft verleent eñ den voornoemdē Admirael Geron. Serano d' Payva in persoon gevangen bekomen / die ten tijde zijner gevanckenisse sich onder andere discoursen dickmaels heeft laten verluyden / den Viceroy vande Bahia tot dit werck met geen kleyne schenckagie door hare Rebellen was beweegt geworden.

Eyntelijcken ende ten laetsten behoeden sy Rebellen met haren aenhang niet te dencken / veel min gelooven / dat Godt lijden sal sylieden te samen in haere soo grooten overdadige hoos heydt ende Tyrannye sullen komen te

conti-

Digitized by Google

continuren / veel min volbrengen 't gene sy-lieden by hare Remonstrantie sich laten verlyden/ ende de saeck eenmael te rugge sal keeren/ende sy-lieden den bout op den kop sullen bekomen / in welcken gevalle haer als dan over eenige te weder-waren/onheyl niet hebben te beklagen/naerdien haer-lieden meerder dan al te overvloedich goede conditien zijn gheprezenteert ende voor-gehouden.

Vaert wel.

E I N D E.

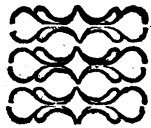

Digitized by Google

7 AP64

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

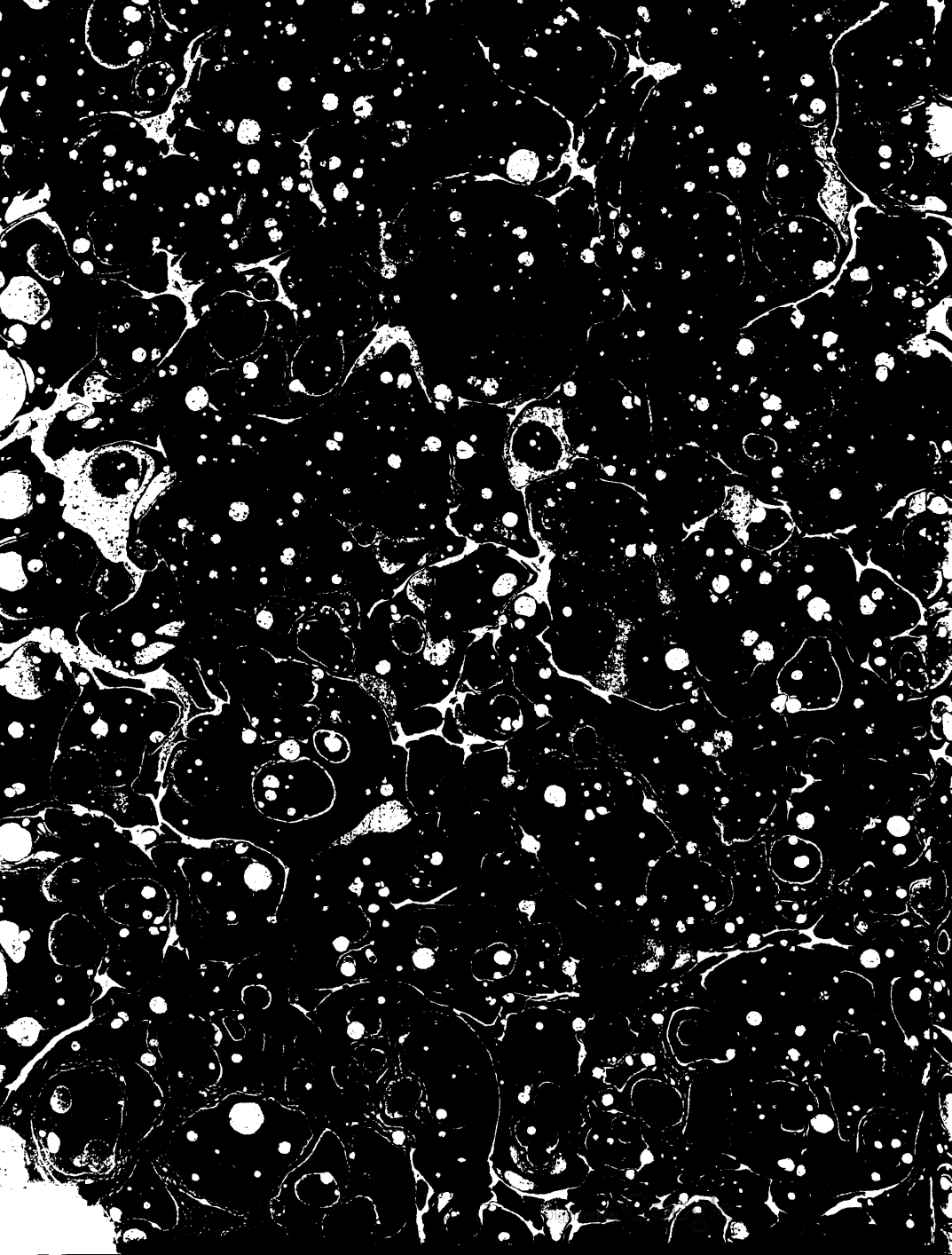

Digitized by Google

Digitized by Google